

Lietuvos Respublikos Vyriausybei
el. paštu LRVkanceliarija@lr.lt

Kopija:

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai
el. paštu post@socmin.lt

2023 m. rugsėjo 25 d., Vilnius

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 627, 663 IR 736 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO IR KITŲ PROJEKTŲ

Finansinių įmonių paslaugų asociacija FINCO (FINCO) susipažino su Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos parengtomis Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 2, 4, 5¹, 16, 17, 20, 24, 25, 30¹, 30², 31, 32, 35, 38, 39³, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 47, 48, 48¹, 50 straipsnių ir IV skyriaus pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 627, 663 ir 736 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 95, 362¹, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo bei 96¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo, Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 ketvirtojo skirsnio pavadinimo ir 22¹ straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 40¹ straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės darbuotojų papildomų užimtumo ir socialinių garantijų įstatymo Nr. IX-1541 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 1 ir 3¹ straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 9² straipsniu įstatymo, Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymo Nr. IX-1768 papildymo 13² straipsniu įstatymo, Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektų atnaujintomis versijomis (Pataisų paketas) ir šiuo raštu teikia pastabas ir pasiūlymus.

FINCO pakartotinai išreiškia palaikymą Ministerijos siekiui skatinti skolingus asmenis sugrįžti į darbo rinką. Visgi, atnaujindami projektų paketą, iniciatoriai neatsakė ir nepateikė jokių argumentų ar įrodymų, kurie atsakytų į socio-ekonominių partnerių iškeltas abejones dėl Pataisų pakete siūlomų reguliavimo pakeitimų ir konkrečių siūlomų priemonių.

Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 627, 663 ir 736 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu (CPK) siūloma numatyti „skolininko atostogas“. Iniciatoriai ir toliau siūlo šią išimtinę priemonę leisti naudotis visiems, kurie paskutinius 6 mėn. buvo registruoti Užimtumo tarnyboje bedarbio ar darbo rinkai besirengiančio asmens statusu. Aiškinamajame rašte ir derinimo pažymoje nėra pateikta jokių argumentų, tyrimų, pagrindimo kodėl būtent siūlomas 6 mėn. terminas. **Mūsų įsitikinimu, siūlomas 6 mėn. laikotarpis yra per trumpas ir turėtų būti ilginamas iki 12 mėn., jeigu, kaip deklaruoja projekto iniciatoriai, ši priemonė tikrai yra nukreipta į ilgalaikius bedarbius.**

Taip pat Projektų paketu siūloma suteikti net 12 mėn. laikotarpio trukmės „skolininko atostogas“. Derinimo pažymoje iniciatoriai nurodo, jog: „...Užimtumo tarnyba vykdys atvejo vadybą, padės vengti piktnaudžiavimo atvejų ir nustatys koks „skolų atostogų“ laikotarpis yra reikalingas kiekvienu konkrečiu atveju“. Tačiau projekte nėra jokių straipsnių, kurie numatytų konkrečią Užimtumo tarnybos pareigą ar įgaliojimus tą daryti ir kokiais kriterijais ar

nuostatomis Užimtumo tarnyba vadovautusi atliekant tokią atvejo vadybą. **Dar kartą pažymime, kad šis siūlymas yra skirtas naujai įsidarbinusio ilgai nedirbusio asmens integracijai, o skolų mokėjimo sustabdymas iki 12 mėn. yra per ilgas.** Siekiant šio tikslo tokia paskata realizuotųsi, jeigu **skolų mokėjimas būtų stabdomas ne daugiau kaip 3 mėnesiams.** Šis laiko tarpas atitiktų laikotarpį, siejamą su darbo išbandymu ir kuris pagal savo trukmę yra pakankamas asmeniui įsilieti į darbo rinką ir taip pat atitiktų esamą „kreditų atostogų“ praktiką.

Esame įsitikinę, kad siūlomi CPK 736 straipsnio pakeitimai sukurs priešingą rezultatą nei deklaruojama Pataisų paketo siekiuose. Manome, kad pasiūlytas sprendimas neskatins skolininkų ieškoti būdų grąžinti skolą ir priėmus siūlomas pataisas virs „patogia paskola“. **Siūlomais pakeitimais bus suteiktas užtikrinimas skolininkams, kad jų nelaukia neigiamos pasekmės ir jie savo skolas gali grąžinti per laikotarpį, kuris priklauso nuo jų pasirengimo ir noro dirbti legaliai ar daugiau uždirbti.** Be to, siūlomi reguliavimo pakeitimai turės įtakos kreditavimui ne tik esamų ilgalaikių bedarbių, kurie turi skolų, bet visų asmenų, kurių pajamos šiuo metu yra mažos. Vartojimo kredito davėjai bus priversti įvertinti naują reguliavimą (jei jis bus priimtas) ir atitinkamai riboti finansinės paslaugos prieinamumą visiems asmenimis patenkantiems į pataisose numatytą pajamų lygį.

Apibendrinant, manome, kad siūlomi CPK pakeitimai nepasieks deklaruojamų tikslų, turės esminės neigiamos įtakos visiems vartojimo kredito paslaugos gavėjams ir sudarys neteisingas paskatas skolų grąžinti nenorintiems asmenims. Siūlome atsisakyti CPK 736 straipsnio pakeitimų ir trumpinti „skolininko atostogas“ iki 3 mėn. bei siaurinti ratą asmenų, kurie galės pasinaudoti šia priemone.

Pagarbiai
Finansinių paslaugų įmonių asociacija FINCO
Direktorius

Šarūnas Frolenko